

Cortina, pentru aplauze

Sergiu Tudose, prețuitul actor al Naționalului ieșean, spunea despre public, într-un cald, emoționant articol, un lucru pe cit de simplu, pe atât de adevărat și frumos. Dacă, în timpul spectacolului, spunea el, simțim că publicul nu e alături de noi, dacă simțim că nu l-am câștigat sau că-l pierdem, nu e vina publicului, este, în cea mai mare măsură, vina noastră. Spectatorii se manifestă în funcție de valoarea spectacolului. Dacă pleacă după zece minute sau la prima pauză, sînt liberi s-o facă. Dar dacă au stat două ore în fotolii și ne-au urmărit, îi rugăm doar atât: după căderea cortinei, să nu se năpustească la garderobă, să mai rămînă încă un minut, doar un singur minut, pentru a le mulțumi că au fost două ore alături de noi. Pentru a le mulțumi, spune Sergiu Tudose.

Pentru a-i aplauda, spunem noi, spectatorii.

Pentru a-i aplauda, fiindcă aplauzele sînt singura, cu adevărat singura lor răsplată pentru munca istovitoare, pentru chinul repetițiilor, pe care doar le bănuim, adesea pentru oboseala drumului pînă la noi, pentru atîtea și atîtea alte lucruri deloc ușoare din viața lor făcută din muncă și iar muncă...

Aplauze, pentru că ne-au oferit bucuria să trăim o seară de sărbătoare.

Aplauze, în acest ultim și unic moment al spectacolului în care cei din sală și cei de pe scenă se privesc în ochi, își surid ca între vechi prieteni și-și mulțumesc unii altora. Mo-

ment sublim, al nici unei alte arte!

Iartă-mă că am întîrziat la întîlnire, mi-a spus odată un actor, repetiția s-a terminat de o oră, dar „am făcut aplauzele”. Cum adică? l-am întrebat. Și am aflat că au repetat vreme de o oră felul în care interpreții se vor înfățișa la aplauze. De atunci, îmi place nespus să văd la un spectacol felul cum „au făcut ei aplauzele”. Cel mai adesea, e simplu, cortina se ridică, toți interpreții se țin de mină, undeva, la mijlocul scenei și înaintează spre rampă, înclinîndu-se. Noi aplaudăm. Sau: cortina se ridică, interpreții apar, unul cîte unul, cînd din dreapta, cînd din stînga, de după arlechin, și se înclină. Noi aplaudăm.

Dacă aplauzele se prelungesc, interpreții mai fac un pas înainte, cortina coboară, interpreții rămîn la rampă și se înclină. Noi aplaudăm. Sau: interpreții, ținîndu-se de mină, se înclină, cortina coboară și-i ascunde, întîrzie să se ridice din nou, în sfîrșit, cortina se ridică, în scenă sînt doar protagoniștii. Noi aplaudăm.

Sau: cortina se ridică, interpreții aleargă în scenă doi cîte doi, dacă sînt mai multe cupluri, începînd cu cele mai puțin importante, se înclină și ies repede pentru a face loc celor mai importante, care se înclină și întîrzie să părăsească scena. Noi aplaudăm. Sau: după mai multe ridicări de cortină, interpreții au părăsit scena. Scena rămîne o clipă, nu mai mult de o clipă, goală. Apoi, din fundul scenei apare și a-

vansează spre noi, cu pași rari, măsurați, interpretul rolului titular. Merge așa, fără grabă, pe toată adîncimea scenei, pînă la rampă și, cu palmele împreunate în dreptul inimii, se înclină adînc. Noi aplaudăm. Intr-un fel se înfățișează la aplauze interpreții unei drame. Intr-alt fel, interpreții unei comedii. Cele de mai sus sînt doar cîteva scheme. Variantele sînt infinite. Nu de mult, am văzut la Craiova, pe scena naționalului, Presul de Ion Băieșu. Spectacolul, ca spectacolul, cum le știe face Mircea Cornișteanu. Dar momentul aplauzelor era ceva cu totul deosebit. Minute în șir, multe minute în șir, se desfășura un nou spectacol. Intr-un ritm sufocant, actorii se perindau apărînd din cele mai puțin bănuite locuri, fiecare în felul cel mai caracteristic personajului său, fiecare „jucînd” un moment al personajului său, astfel încît „momentul aplauze” era, de fapt, un grăitor rezumat al spectacolului, în care fiecare personaj se redefinea pe scurt, în care raporturile dintre personaje erau reenumerate, în care se făcea, de fapt, o postfață a spectacolului, o sinteză a ideilor acestei farse. Inteligent, plin de fantezie, regizorul încheia încîntătorul său spectacol topîndu-l în aplauze.

De fapt, ce-am vrut să spun? Să ascultăm îndreptățitul îndemn al lui Sergiu Tudose și să nu ne părăsim prea devreme fotoliile. Actorii vor să ne mulțumească. Așadar, să le mulțumim. Cortina, pentru aplauze!